våra vilda vänner

Medlemstidning nr 1 2017 för Nordens Viltrehabilitering

Djurskydd under ombyggnad – VAR GOD DRÖJ

VILTREHABILITERARE NEKAS TILLSTÅND

Björnfristaden – ger Vietnams björnar en andra chans
Nina Peivert – i djurens tjänst • Kallelse till årsmöte

Foto: KFV Rattvik vildjour

Kvitter från styrelsen

På nyårsdagen fick jag ett samtal från en mycket upprörd man som hittat en liten sköldpadda ute i kylan. Samtalet varade bara några minuter och hans uppdrag blev att ta in sköldpaddan i värmen, fotografera den och skicka bilderna till mig. Jag kontaktade därefter Stockholms Djurambulans som på stört åkte ut till Lidingö.

Hemma i värmen från täljstenskaminen granskade jag bilderna han skickat och såg till min förfäran att skölden var skadad. Kanske hade någon kastat sköldpaddan ut från ett fönster, det är svårt att säga men Fanny som hon döptes till, fick skölden lagad dagen därpå på Roslagstulls Veterinärklinik. Ett par timmar senare kom Djurambulansen till mig med Fanny. Hon var i riktigt dåligt skick och hade uppenbarligen varit utan mat länge. Skadan på hennes skal var färskt och blodet knappt koagulerat.

Efter att ha konsulterat med veterinären Annika Kozoc ordnade jag en bra förvaring åt Fanny och ställde fram en god middag som hon slukade med STOR aptit. Under värmelampan somnade hon ganska snart och jag passade då på att ringa upphittaren för att berätta hur allt gått. Emil, som upphittaren heter, berättade i sin tur att denna räddningsinsats; från att hitta Fanny, alla goda samtal,

NVR medlemstidning ges ut i 500 exemplar med två utskick per år. Bidrag till tidningen; artiklar, frågor, urklipp och andra tips om händelser som du tycker borde bevakas, mottages tacksamt! Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera. Läs mer om NVR på sidan 19.

Ansvarig utgivare
Styrelsen för NVR
c/o: C Krång
Hanskrokavägen 13
134 65 Ingarö

Föreningens webbadress
www.viltrehab.se

Kontaktuppgifter för medlemsfrågor
viltrehab@gmail.com

Frågor gällande tidning och material
isadora.spoerer@hotmail.com

Övriga frågor
viltrehab@gmail.com

Layout
Sofia Andersson

Tryckeri
Hofors Digitaltryck StjärnDistribution AB
www.hoforsdigitaltryck.se

Artiklar, debattinlägg och övriga åsikter av personlig karaktär delas inte nödvändigtvis av föreningen.

mötet med Djurambulansen och inte minst till den respons han fick på sin FB-sida från sina vänner som lovordade hans engagemang, påverkat honom i djupet av hans själ. ”När jag såg in i hennes ögon så såg jag hon vädjade för sitt liv”

Så givetvis påverkar en räddningsinsats en människa för livet. Själv brukar jag tänka ”varje gång jag räddar ett liv – räddar jag världen”

Catarina Krång, ordförande i Nordens Viltrehabilitering

PS. Fanny lever idag i ett nytt kärleksfullt hem med andra sköldpaddskompisar. DS.

Foto: Catarina Krång

Innehåll

Kvitter från styrelsen	2
Djurskydd under ombyggnad – var god dröj	4
Björnfristaden – ger Vietnams björnar en andra chans	9
Nina Peivert – i djurens tjänst	11
Viltrehabiliterare nekas tillstånd	14
Kallelse till årsmöte	18
Om Nordens Viltrehabilitering	19
Bli medlem – Ditt stöd är djurens räddning	20

Djurskydd under ombyggnad – var god dröj

Den nya djurskyddslagen dröjer. Sex år efter Eva Erikssons utredning ”Ny djurskyddslag” lyser den nya djurskyddslagen fortfarande med sin frånvaro. Två regeringar har upprepade gånger aviserat, och sedan skjutit upp, planer på ett skarpare lagförslag. Därmed står djuren under beskydd av en lag som länge kritiserats för sin tandlöshet. Vi riktar därför blicken mot de ansvariga politikerna för att få veta när den nya lagen kommer.

Text: Isadora Spoerer

Foto: Pixabay

Djurskyddslagens syfte är att skydda några av samhällets mest utsatta individer – djuren. Individer som inte kan tala för sin sak, argumentera för sin rätt eller protestera när deras rättigheter ignoreras. Djurskyddslagen reglerar en asymmetrisk relation mellan människa och djur och finns för att skydda och sätta gränser för vad människan får göra med och mot djuren.

Den svenska djurskyddslagen omfattar i första hand husdjur och försöksdjur men täcker även andra djur som hålls i fångenskap. En grundläggande paragraf i djurskyddslagen är att djuren ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande. En annan central rättsprincip är att djuren ska ges möjlighet till naturligt beteende. Djurskyddslagen kompletteras av djurskyddsförordningen som i sin tur reglerar hur djur inom jordbruk, djurförsök och pälsdjursuppfödning får hållas. Djurskyddslagen och djurskyddsförordningen är därmed av central betydelse för djurskyddet i Sverige – den utgör inget mer och inget mindre än den rättsliga grundbult som djurskyddet vilar på.

Den gällande djurskyddslagen trädde i kraft 1988 och kom att kallas ”Lex Lindgren” i folkmun. Lagen var en gåva till författaren Astrid Lindgren på hennes 80-årsdag, menad som ett tack för att hon förde djurens talan och överlämnades personligen av dåvarande statsministern Ingvar Carlsson. Då, i slutet av 1980-talet var lagen ett djurrättsligt föredöme och bidrog till att skapa den bild som än idag är fast förankrad i den svenska självbilden: övertygelsen om att Sverige har ett av världens bästa djurskydd.

Men mycket har hänt sen dess och många länder har gått om Sverige på djurskyddsfronten. Den svenska djurskyddslagen har inte anpassat sig till den värld som den avser reglera. En värld där jordbruket gått mot allt större djurbesättningar och rationaliserad drift och där vetenskapen om djurens behov och upplevelseförmåga ökat markant. I utredningen ”Världens bästa djurskydd – myten om Sverige granskas” från 2009 kommer utredarna Cecilia Mille och Eva Frejadotter Diesen fram till att Sveriges djurskydd blivit omsprunget av ett flertal länder. Alliansregeringen drev visserligen igenom ett förbud mot sexuella övergrepp mot djur, men i övrigt har förslagen blivit liggande.

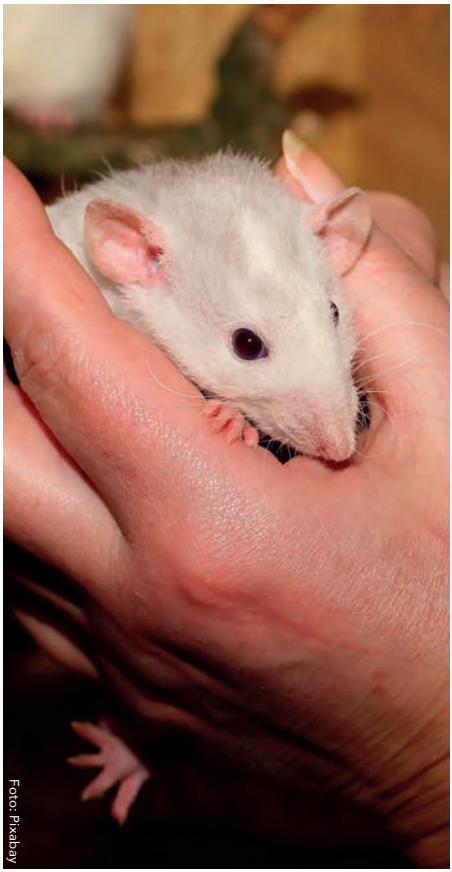
Foto: Pixabay

Foto: Pixabay

Därför var det många djurrättskämpar som välkomnade Eva Erikssons utredning ”Ny Djurskyddslag” som presenterades i november 2011. Syftet med utredningen, som gjordes på uppdrag av dåvarande regering, var att undersöka hur djurskyddslagen kunde förenklas och moderniseras. Den nya lagen skulle basera sig på vetenskap och beprövad erfarenhet och komma till rätta med ett flertal djurrättsliga problem. Men den nya lagen uteblev – all utredning till trotts. Nu, snart sex år senare, har vi fortfarande ingen ny djurskyddslag. Istället kan vi konstatera att gällande lagstiftningen överlevt regeringsskiften, hög-och lågkonjunkturer samt intensiva påtryckningar från djurrättsorganisationer. Hur kunde det bli så?

I riksdagen råder det delade meningar om det svenska djurskyddet men det finns ändå en bred enighet om att lagen bör uppdateras. Flera aktörer och partier efterfrågar en starkare praktiskt implementering av lagen. Miljöpartiet är en av förespråkarna för detta. De anser att den gällande djurskyddslagen är bra men att den är tandlös såvida den inte omsätts i praxis:

– ”Sverige har en bra djurskyddslag – problemet är att den inte får genomslag i praktiken.”, skriver Miljöpartiet på sin hemsida.

Även Catarina Niklasson Schöön, överstelöjtnant på Försvarshögskolan samt verksam på Djurskyddet Sverige vill se en starkare praktiskt implementering av djurskyddslagen med hårdare straff och större befogenheter för Länsstyrelse och polis.

– De största bristerna i dagens djurskyddslag är, enligt min uppfattning, de låga straff som utdöms vid djurplågeri eller brott mot djurskyddslagen. Utredaren vill införa ”grovt djurplågeri”, vilket skulle kunna innebära upp till 4 års fängelse, men även det är en för låg straffsats, enligt min uppfattning, säger Catarina Niklasson Schöön.

Catarina vill även att lagen blir tydli-

gare och ställer sig positiv till sekretessbrytande regel som föreslås i Eva Eriksson utredning vilken skulle innebära att socialtjänst och sjukvård får lov att rapportera om de upptäcker djur som far illa.

– Ett omhändertagande av ett djur idag är alltför byråkratiskt. Det tar ofta tid innan ett beslut kan fattas och då kan det vara försent, säger Catarina Niklasson Schöön.

Jens Holm, riksdagsledamot för Vänsterpartiet håller med om att den gällande lagen brister i sin praktiska omsättning, men framhåller även att lagen i nuläget inte heller lyckas säkerställa djurens rätt till naturligt beteende.

– Merparten av djuren i den svenska livsmedelsindustrin föds upp under fabriksliknande förhållanden utan möjlighet till naturligt beteende, säger Jens Holm.

Därför vill Jens Holm se att den nya djurskyddslagen får en skarpare definition av begreppet ”naturligt beteende”.

– En ny djurskyddslag måste säkerställa att djuren i livsmedelsindustrin, pälsindustrin och där det bedrivs djurförsök får rätt till ett naturligt beteende och vissa företeelser kan förhoppningsvis försvinna helt och hållet, ex vis pälsdjursuppfödning och en stor andel av djurtransporterna. Vi behöver en ny modern definition av naturligt beteende, något jag förväntar mig kommer att finnas i den nya lagen.”

Jens Holm är kritisk till hur ansvariga regeringar skött frågan och tycker inte att de gjort tillräckligt för att få fram en ny djurskyddslag.

– Både denna och den tidigare borgerliga regeringen har svikit djuren. Detta måste få ett slut. Vi behöver en modern djurskyddslag med respekt för djuren. Jag hoppas att regeringen lägger fram en sådan senast till hösten, säger Jens Holm.

Foto: Pixabay

Foto: Pixabay

Varför har det då tagit så lång tid att få fram en ny djurskyddslag?

Maria Soläng, landsbygdsminister Sven-Erik Buchts pressekreterare, förklarar att arbetet med den nya lagen dragit ut på tiden då utredningen från 2011 omfattat ett stort antal skilda förslag som behövts granskas.

– Utredningens förslag remitterades till ett stort antal olika remissinstanser och förslagen och synpunkterna har sedan analyserats och bearbetats. Förslagen har också i vissa delar kompletterats med ytterligare underlag. Ett sådant här arbete tar tid, säger Maria Soläng.

Maria kan inte kommentera det konkreta innehållet i den nya lagen då arbetet med att ta fram propositionen fortfarande pågår. Men hon bekräftar att det är Eva Erikssons utredning från 2011 som ligger till grund för propositionen.

– Eftersom det är ett pågående arbete kan vi ännu inte uttala oss närmare om det konkreta innehållet i det kommande lagförslaget, säger Maria Soläng.

När kan vi komma att ha en ny djurskyddslag?

– Ambitionen är att en proposition med förslag till en ny lag ska läggas på riksdagens bord under 2017, säger Maria Soläng.

Låt oss hoppas att det verkligen blir så.

Björnfristaden – ger Vietnams björnar en andra chans

En bit upp i de skogklädda bergen, i den natursköna Tam Dao nationalpark, ligger Vietnams enda fristad för björnar, Vietnam Bear Rescue Center. Skillnaden mot Vietnams myllrande huvudstad Hanoi, som resan hit utgick från, är påtaglig: här i björnfristaden är det tyst och lugnt, luften är ren och lätt att andas, doften av barrträd är ljuvlig. En idealisk plats för att ta hand om björnar som räddats från gallproduktion.

Text: Marcus Samanni

Galla från björnar används inom traditionell asiatisk medicin eftersom det anses motverka inflammationer och alla möjliga åkommor. Dessutom används det som ingrediens i hushållsprodukter. Det vetenskapliga underlaget för dess påstått goda effekter är svagt, och överkonsumtion kan vara direkt hälsovådligt. Dessutom finns naturmedicinska örter och syntetiska produkter som alternativ. Men det värsta med gallproduktionen är den miljö som björnarna hålls i och de smärtsamma ingrepp de utsätts för. På farmerna hålls björnarna vanligen permanent i små kala burar, utan stimulans och utan möjlighet att röra sig mer än högst ett par meter. Utvinningen av gallan är också smärtsam. Björnarna bedövas med ketamin, och sedan försöker man lokalisera gallblåsan med en nål. Detta görs med ultraljud om björnarna har tur, men ofta görs det i blindo så att flera stick måste göras innan gallblåsan hittas. Proceduren kan upprepas gång på gång och leder till att galla sakta läcker ut i björnarnas kroppar vilket gör dem sjuka. Björnar kan leva länge, så vissa individer kan få tillbringa upp till 30 år i fångenskap. Själva gallutvinningsproceduren, liksom den dåliga miljö björnarna hålls i, leder till svåra hälsoproblem som går långt utöver den svåra mentala stressen det innebär att sitta i många år i en minimal bur. Detta kan man se på björnfristaden: flera av björnarna är blinda, eller saknar ett eller flera ben.

Foto: Marcus Samanni

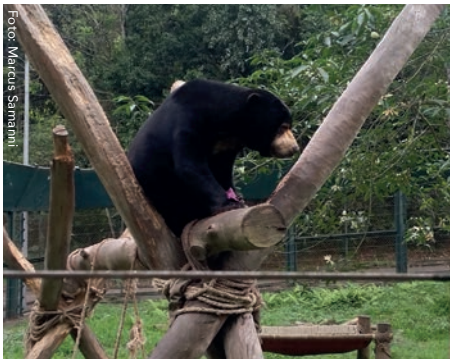
Foto: Marcus Samanni

I Vietnam är det (till skillnad från i Kina) formellt förbjudet med gallutvinning från björnar sedan 1992, men i praktiken efterlevs förbudet i liten grad. Det är nämligen fortfarande tillåtet att hålla björnar som ”husdjur” och mot betalning visa upp dem för turister. Detta används som kryphål för att kunna fortsätta med gallutvinningen. Föreningen Animals Asia, som driver björnfristaden, uppskattar att knappt 1 500 björnar hålls fångna för detta ändamål i Vietnam. I Kina är siffran betydligt högre, över 10 000.

Animals Asia grundades 1998 av den brittiska veterinären Jill Robinson och syftet är att få stopp på farmerna för utvinning av björngalla i Kina och Vietnam. Som ett led i detta arbete började björnfristaden i Vietnam byggas 2005. Fristaden är utspridd över 12 hektar med totalt 10 000 kvadratmeter yta för björnarna att röra sig på. Björnarna har tillgång till gräsbeklädda ytor, träd och ställningar av bambu, hammockar, gungor och små vattenbassänger för att skapa en miljö där de kan få utlopp för sina naturliga beteenden som att klättra och bada. På björnfristaden arbetar man målmedvetet med berikning: man har ett antal olika kombinationer av berikande föremål för att skapa variation för björnarna och minimera risken för uttråkning. Föremålen byts ut enligt ett schema så att samma kombination av berikning inte återkommer mer än var tjugonde dag.

Fristaden har också ett förstklassigt djursjukhus som inte minst behövs för nyanlända björnar som ofta behöver omfattande vård för sina skador och sjukdomar.

Till dags dato har fristaden räddat drygt 100 björnar (varav de alla flesta fortfarande lever). Nu planeras en utbyggnad så att man ska kunna ta hand om 200 individer.

I fristaden finns två olika björnarter: malajbjörn (också kallad solbjörn) som är världens minsta björnart, och kragbjörn (asiatisk svartbjörn). Det är roligt och rogivande att titta på när de majestätiska djuren leker och socialiserar med varandra. De gungar i hammockar, klättrar och badar. Ändå kan jag inte låta bli att undra om de inte skulle må ännu bättre om de kunde återfå full frihet. Vår guide berättar för oss att det i dagsläget inte finns något område där björnarna skulle vara tillräckligt skyddade från tjuvjägare som lätt skulle kunna återföra dem till en björnfarm. Men målet är att kunna återföra så många björnar som möjligt till det vilda en dag.

Animals Asia som driver björnfristaden får merparten av sina inkomster från gåvor. Om du vill ge en gåva, gå in på www.animalsasia.org/donate. Det går bra att använda betalkort, Paypal eller skänka pengar till Animal Asias britiska bankkonto, melja dem då på: ukenquiries@animalasia.org.uk.

Nina Peivert – i djurens tjänst

Det skulle inte finnas mycket till viltrehabilitering i Sverige om det inte vore för alla djurkämpar som ger av sin tid, sin kraft och sin omsorg. Nina Peivert än en av dessa djurvänner som förvaltar sin stora kärlek för djuren och som vigt sitt liv åt att ge dem bättre odds. Här delar hon med sig av sin historia och ger oss inblick i varför hon valt att engagera sig.

Text: Isadora Spoerer

Kärleken till djuren har funnits med från början. Redan som spädbarn blev Nina bästa vän med husets katt Skrållan, som inte bara utgjorde ett utmärkt sällskap utan även vakade över Nina när hon sov i sin barnsäng. Mamma Birgitta och moster Gunilla bidrog nog också till djurintresset genom sitt stora engagemang för djur och natur. Och hemma på gården i Rättvik har skyddslingar i alla storlekar gets ett andra hem. För närvarande huserar inte mindre än en fem kaniner, fyra sköldpaddor, fyra katter och en hund på gården. Kärleken till djuren är förbehållslös.

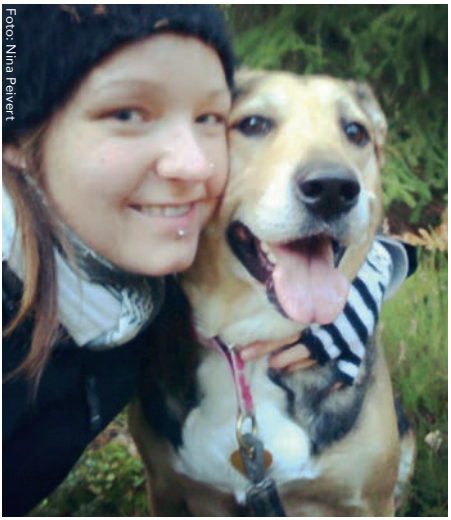
Foto: Nina Peivert

– Jag minns hur jag nästan jämt kom för sent till skolan då jag på vägen dit skulle rädda alla sniglar, daggmaskar och groddjur från att bli påkörda, berättar Nina.

Men av alla djur som funnits i Ninas liv är det nog Lajka som kommit att betyda mest. Lajka var Ninas första hund och trots att hon hade både jämthund och hamiltonstövare i sig så saknade hon helt jaktinstinkt. Istället var alla djur, vilda som tama, potentiella vänner och lekkamrater. Lajka kom att bli ett stort stöd under en jobbig tid.

– Under den tid då jag mådde väldigt dålig och var deprimerad fanns hon ständigt vid min sida och pussade bort mina tårar, berättar Nina.

Men det var inte hunden Lajka utan en vingbruten kaja som fick Nina att fundera kring det här med viltrehabilitering. När Nina var tolv år hittade hon en skadad kaja i en park. Hon tog upp kajan och skyndade till mamma Birgittas jobb. Där lade de kajan i en kartong medan jakten på en veterinär inleddes. Men de hittade ingen veterinär som kunde hjälpa dem snabbt nog och kajan dog. Nina blev bestört men även fast besluten att lära sig allt om vilda djur och viltrehabilitering. Hon gick till biblioteket och slukade all information hon kunde hitta. När sedan Djurens Ö

Foto: Nina Peivert

Foto: Nina Peivert

Foto: Nina Peivert

programmen började sändas satt hon som fastklistrad framför Tv:n och tittade på varenda avsnitt. Hon var något på spåret – kunskap som kunde rädda liv.

– Det är inte mer än rätt att vi hjälper vilda djur som kommit till skada, när det är vi människor som ställt till det, säger Nina.

Frustrationen är stor över att det ofta är människan som orsakar djurens lidande. Det kan vara allt från nedskräpning, giftutsläpp, vägar som byggs utan hänsyn till djurs vandringsstråk, fiskedrag, krokar och fiskelinor som slängs överbord, till människor som vill väl men gör fel. Människans framfart och leverne sker ofta på bekostnad av djuren. Därför engagerar sig Nina sedan flera år tillbaka som viltrehabiliteringsvolontär och delar sin tid mellan KFV Rättviks Viltjour i Dalarna och Djurens Ö i Stockholm.

Foto: Nina Peivert

Vad innebär arbetet som volontär för dig?

– För mig betyder det otroligt mycket! Att kunna få vara tillsammans med andra djurengagerade personer och tillsammans kämpa för djurens rättigheter, säger Nina.

Vilket är ditt bästa viltrehabiliteringsminne?

– Oj, det finns så många! Kanske mitt absoluta första rehabiliteringsfall hos KFV Rättviks Viltjour. Det var en liten talgoxe som jag födde upp - från att ha varit en liten och hjälplös dunboll som var helt och hållet beroende av mig till att bli en stor och självständig fågel som kunde flyga och fånga sin egen mat. Det var helt fantastiskt att se den utvecklingen!

Mycket av arbetet med vilda djur sker på ideell basis, vilket kan vara krävande, hur mäktar du med?

– I viltrehabiliteringen stöter man på både med- och motgångar. Men det är just medgångarna som ger en kraft att orka fortsätta. Man får en sådan obeskrivlig energi från djuren man rehabiliterar, säger Nina.

Genom Ninas Vilthjälp (finns på Facebook och Instagram) vill Nina nå ut till allmänheten med tips och råd om vad man ska tänka på när hittar skadat djur eller en föräldralös unge. Där vill hon även dela med sig av sina egna rehabiliteringshistorier. I framtiden finns det även planer på en egen viltrehabiliteringsanläggning hemma på gården i Rättvik.

– Jag har redan byggt upp en voljär för småfåglar (duvor, skator, kajor, kråkor), samt rehabiliteringsburar för igelkottar och harpaltar, säger Nina.

Men det är en bit kvar innan Nina kan slå upp dörrarna till sin egen viltrehabiliteringsanläggning. Det är tillstånd som ska sökas, voljärer som ska godkännas och så ska allting finansieras ur egen ficka. Men det gör inget, det får ta tid, det viktigaste är att arbetet är på gång.

Foto: Nina Peivert

Innan vi skiljs åt ställer jag en sista fråga: om du fick önska dig något, vad som helst, vad skulle det vara?

– Oj! Mhm….jag skulle önska att jag vann en stor summa pengar på lotteri så jag både kunde bygga ett hem för hemlösa och utsatta tamdjur och en stor viltanläggning. Dit skulle barn och ungdomar som mår dåligt och/eller lever i svåra förhållanden och hemmiljöer få komma och umgås med djuren och lära sig hur man sköter och hjälper dem. Det skulle inte bara hjälpa djuren utan även barnen och ungdomarna, säger Nina.

Viltrehabiliterare nekas tillstånd

Sedan en tid tillbaka har flera viltrehabiliterare nekats tillstånd av Naturvårdsverket. Emma Billbäck på KFV Rättviks Viltjour är en av de drabbade. Trots lång erfarenhet och ett regionalt behov av viltrehabiliterare avslogs hennes ansökan om utökat rehabiliteringstillstånd. Emma har överklagat beslutet och ärendet ligger nu hos förvaltningsrätten i Stockholm. Men vad är det som ligger till grund för Naturvårdsverket bedömning? Och vad kan detta komma att betyda för viltrehabiliteringen i Sverige? Nordens Viltrehabilitering har granskat Naturvårdsverket beslut.

Text: Isadora Spoerer

Emma och Lars Billbäck driver sedan 2008 en viltrehabiliteringsanläggning i Rättvik. Verksamheten är ett hjärteprojekt och allt arbete görs ideellt. Veterinärkostnader, mediciner och djurmat bekostas genom gåvor från allmänheten, och när dessa inte räcker till betalas de ur egen ficka.

Sommaren 2013 bestämmer sig Emma och Lars för att utöka verksamheten och ansöka om rehabiliteringstillstånd för arterna hermelin, vessla, småvessla, mård samt alla typer av fladdermöss. Tillståndet i sig innebär inget finansiellt stöd utan bara rätten att få hålla dessa djurarter i rehabiliteringssyfte i mer än 48 timmar.

Då Länsstyrelsen i Dalarna saknar befogenhet att besluta om rehabilitering rörande dessa arter vänder de sig till Naturvårdsverket. Och det är här det tar stopp. Naturvårdsverket avslår deras ansökan.

Emma och Lars är inte de enda som drabbats. Viltrehabiliterare i både Skåne och Halland har nekats tillstånd på liknande grunder. Emma Billbäck har överklagat Naturvårdsverket beslut och ärendet ligger nu hos Förvaltningsrätten i Stockholm. Ett beslut väntas i skiftet april-maj 2017.

Hur har då Naturvårdsverket kommit fram till sitt beslut?

I sin bedömning skriver Naturvårdsverket att de utgått från jaktlagstiftningens huvudprincip, som säger att vilda djur endast i yttersta undantagsfall bör hållas i fångenskap.

Undantag från denna huvudprincip, bör enligt Naturvårdsverket, grunda sig på två kriterier: lämplighet och skyddsbehov. Man bör alltså i första hand avgöra hur väl arten lämpar sig för rehabilitering och därefter se över artens skyddsbehov. Utöver detta bör det även finnas ett tydligt regionalt behov av viltrehabiliterare. Utifrån dessa kriterier kommer Naturvårdsverket fram till följande beslut:

– Det finns inte några vetenskap-

Emma Billbäck

liga studier som visar att de aktuella arterna lämpar sig väl för rehabilitering. Naturvårdsverket bedömer därför att ingen av de arter som ansökan gäller är lämpade för rehabiliteringsinsatser. De är inte heller så hotade att huvudprincipen om att vilt inte ska hållas fånget bör åsidosättas.

Om just fladdermössen skriver Naturvårdsverket:

– Rehabilitering av fladdermöss kan vara olämplig då erfarenheter visar att det är tveksamt om rehabiliteringen får avsedd effekt efter återutsättning i naturen. Detta gäller särskilt vid mer komplicerade fall där rehabiliteringstiden blir längre. Går inte skadorna att åtgärda snabbt bör djuret istället avlivas.

– Rehabiliteras fladdermusungar är risken stor att de inte klarar sig när de

släpps ut även om rehabiliteringen är kortvarig. Ungar behöver kolonins hjälp för att hitta lämpliga lokaler för föda och övervintring. Detta är egenskaper fladdermusen riskerar tappa om den hålls i fångenskap och föds upp av människor.

Men stämmer Naturvårdsverket bedömning?

Jag ringer upp veterinären och fladdermusexperten Renate Keil som sedan många år tillbaka driver Fledermauszentrum Hannover. Hur ser hon på Naturvårdsverkets bedömning? Lämpar sig inte fladdermöss för rehabilitering?

– Skitsnack, utbrister hon. Jag rehabiliterar omkring 400 fladdermöss per år. De allra flesta återgår till ett liv i det fria. Alla fladdermöss som en gång levt i det vilda kan återgå till sitt naturliga liv efter en lyckad rehabilitering. Fladdermöss lever långa liv och har ett gott minne. Förmågan att jaga och orientera sig går inte förlorad under en rehabilitering, säger Renate Keil.

Däremot är det viktigt att rehabiliteringen går rätt till och att fladdermössen successivt får bygga upp sin flygförmåga igen.

– Även fladdermöss som föds i fångenskap kan, med rätt vård och hantering, återgå till ett liv i det fria. Men detta kräver betydligt mer av rehabiliteraren, säger Renate Keil.

Biologen och fladdermusexperten Jeroen van der Kooij instämmer.

– Fladdermöss är intelligenta djur. Vuxna djur tappar inte förmågan att hitta mat och boplats efter en tids rehabilitering.

På fladdermusmottagningen utanför Oslo, där Jereon van der Kooij arbetar, har man goda erfarenheter av att föda upp och vänja fladdermusungar till ett liv i det fria. Att det inte skulle finnas vetenskaplig forskning på ämnet stämmer inte heller. Jereon hänvisar även till ett flertal vetenskapliga undersökningar som granskat fladdermössens överlevnadsförmåga efter rehabilitering. I en brittisk studie från 2008, där man radiospårade 12 stycken dvärgfladdermöss, kom man fram till att fladdermöss har en god överlevnadsförmåga efter utsläpp – speciellt om de flygtränas. Forskning har även gjorts på fladdermusungar i samband med utsläpp med liknande resultat.

– Jürgen Gebhard i Schweiz har sedan länge visat att fladdermusungar som släpps ut har goda överlevnadsmöjligheter, och att de förökar sig och bygger kolonier, säger Jeroen.

Hur ser det då ut med fladdermössens skyddsbehov?

Sett till svensk och internationell lagstiftning har bedömningen under en längre tid varit att fladdermöss har ett skyddsbehov. Alla fladdermöss – oavsett art – har varit fridlysta sedan 1986. Därutöver är nio av Sveriges totalt 19 fladdermusarter rödlistade. Sverige har även skrivit på det internationella fladdermusavtalet EUROBATS som bland annat förbinder Sverige till att främja fladdermusbestånden. Om detta skyddsbehov väger tyngre än jaktlagens huvudprincip är dock svårt att säga.

Jag kontaktar Naturvårdsverket för att få ut statistik på hur många viltrehabiliterare det finns i Sverige totalt och specifikt i Dalarna där Emma har sin anläggning. Jag ber även om att få information om hur många av dessa viltrehabiliterare som har tillstånd att rehabilitera just fladdermöss.

Emma Billbäck

Efter en initialt snabb respons händer ingenting och jag får aldrig någon statistik. Däremot vittnar flera viltrehabiliterare jag talar med om att det snarare råder brist på viltrehabiliterare i landet.

– Det är bara vi i Dalarna. På KFV riks hemsida står en anläggning i Orsa och en i Grängesberg, men de har varit stängda i ungefär fem resp. tio år, säger Emma Billbäck.

Jeoren van der Kooij uppmanar till att se viltrehabilitering ur ett större perspektiv. Det handlar inte bara om enskilda individers överlevnadsförmåga utan om att viltrehabilitering kan ge en större kunskap om fladdermusens förekomst, behov och förmågor men även eventuella smittor och sjukdomar.

– En organiserad och laglig fladdermusrehabilitering är tryggare för samhället i stort samtidigt som det är en stor källa till kunskap, säger Jeroen van der Kooij.

Välkommen till Nordens Viltrehabiliterings Årsmöte 2017

Datum: söndagen den 28 maj
Plats: Hundstallet, Åkeshovs Gårdsväg 10, Åkeshov
Tid: Kl. 15.00

---

1. Mötets öppnande
2. Val av mötesordförande
3. Val av mötessekreterare
4. Val av två justeringsmän tillika rösträknare
5. Fråga om mötet utlysts i behörig ordning
6. Styrelsens årsberättelse och redovisning av räkenskaper
7. Revisionsberättelse
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
9. Antal styrelseledamöter
10. Förekommande val av ordförande och ledamöter till styrelsen
11. Eventuella fyllnadsval
12. Val av revisor och revisorssuppleant
13. Val av valberedning
14. Bestämmande av årsavgift för nästkommande kalenderår
15. Ärenden som styrelsen förelägger årsmötet
16. Av medlem framställt förslag (helst skriftligen) som styrelsen tagit ställning till
17. Övriga frågor
18. Mötets avslutande

Om Nordens Viltrehabilitering

Nordens Viltrehabilitering är en ideell, partipolitiskt obunden förening, vars syfte är att hjälpa och rehabilitera vilda djur i Sverige. Biologisk mångfald och art-opartiskhet är två grundstenar i föreningens ideologi. Vi anser att alla djur har samma rätt till vård och respekt – oavsett art.

I nuläget har Nordens Viltrehabilitering tillstånd att rehabilitera tornseglare, fladdermöss, igelkottar, ekorrar och harpaltar. Nordens Viltrehabilitering jobbar inom ett nätverk av viltrehabiliterare runt om i Sverige, som tillsammans hjälps åt att vårda och rehabilitera vilda djur som skadats, insjuknat eller blivit föräldralösa allt för tidigt.

Sverige har till skillnad från många andra länder inget statligt organ som ansvarar för rehabiliteringen av vilda djur. Istället bedrivs viltrehabilitering i Sverige helt genom ideella medel och frivilligas insatser. Nordens Viltrehabilitering har sedan starten 1993 kämpat för vilda djurs rätt till vård och rehabilitering.

Stöd gärna vår verksamhet. Nordens Viltrehabilitering bedriver sin verksamhet helt utan statligt eller kommunalt stöd. Därför är vi beroende av våra medlemmars stöd och donationer. Det är tack vare detta stöd som vi kan fortsätta vårt arbete för Sveriges vilda djur. Läs mer om vår verksamhet på vår webbsida www.viltrehab.se och följd oss gärna på Facebook.

NVR
NORDENS VILTREHABILITERING

Styrelsen för NVR
c/o: Catarina Krång
Hanskrokavägen 13
134 65 Ingarö

PLATS FÖR
PORTO

Avsändare:
Styrelsen för NVR
c/o: Catarina Krång
Hanskrokavägen 13
134 65 Ingarö

Om du behöver adressändra
e-posta viltrehab@gmail.com

Bli medlem
– Ditt stöd är djurens räddning

Det är tack vare ditt stöd som vi kan fortsätta att ta hand om och rehabilitera djur som behöver vår hjälp. Som medlem bidrar du direkt till vårt arbete.

Ett medlemskap hos Nordens Viltrehabilitering kostar 200 kr/ år och ditt stöd som gör det möjligt för oss att fortsätta ta hand om och rehabilitera Sveriges vilda djur.

För 200 kronor/år får du:

- Ett års medlemskap hos Nordens Viltrehabilitering
- Vår medlemstidning "Våra vilda vänner" som kommer ut två gånger per år
- Rabatter och förmåner hos olika företag
- En fin bildekal

Så här kan du bli medlem:

- Besök vår hemsida www.viltrehab.se
- Sätt in medlemsavgiften på pg-nr 80 04-4. Ange Nordens Viltrehabilitering som mottagare.
- Fyll i talongen nedan så skickar vi ett inbetalningskort.

☐ Jag vill också bli medlem

Namn:	Födelseår:
Gatuadress:	Telefon:
Postadress:	E-post:

Klipp ut kupongen och sätt porto på baksidan i markerad ruta eller e-posta till viltrehab@gmail.com

NVR
NORDENS VILTREHABILITERING